

Valgusallikad

Valgusallikas

Allikast voolab vesi
maa seest välja.

Valgusallikas kiirgab
valgust.

Milliseid valgusallikaid tead?

Auto suunatuli

VALGUSALLIKAS

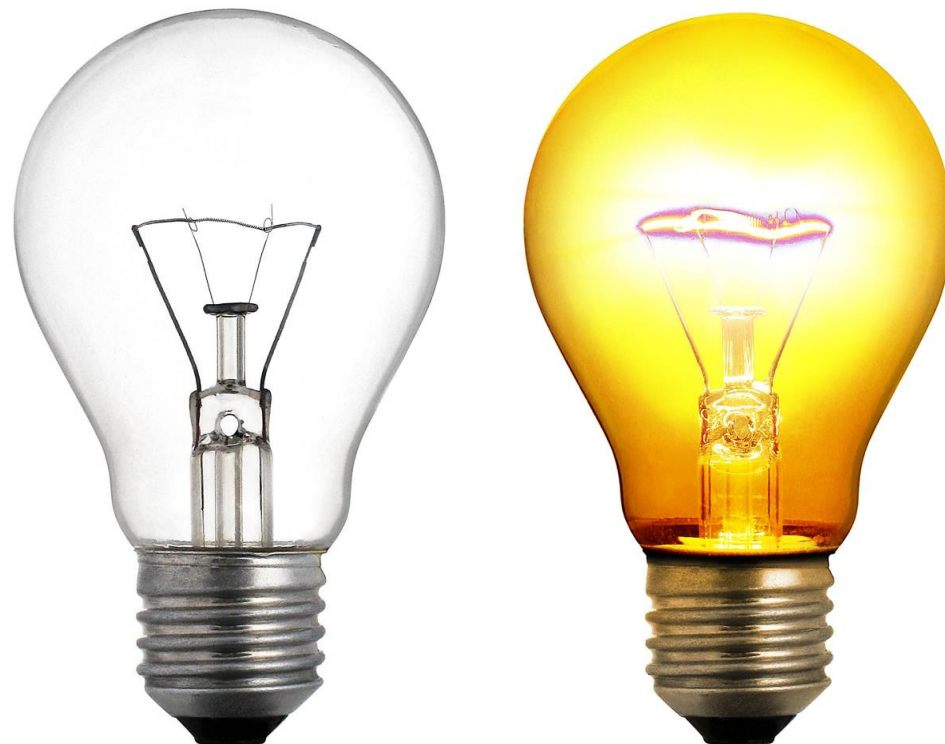
I peatükk

Valgust kiirgab
kuum tahke aine ja kuum vedelik

Fotol on sauna kerisekivid.
Kuumad kivid kiirgavad valgust.
Valguse kiirgamiseks peab keha temperatuur olema
üle 600 kraadi.

Hõõglamp

Hõõglambis on peenike traat.
Seda traati nimetatakse hõõgniidiks.

Elektrivool kuumutab hõõgniidi temperatuurile $2800\text{ }^{\circ}\text{C}$.
Hõõguv niidike kiirgab valgust.

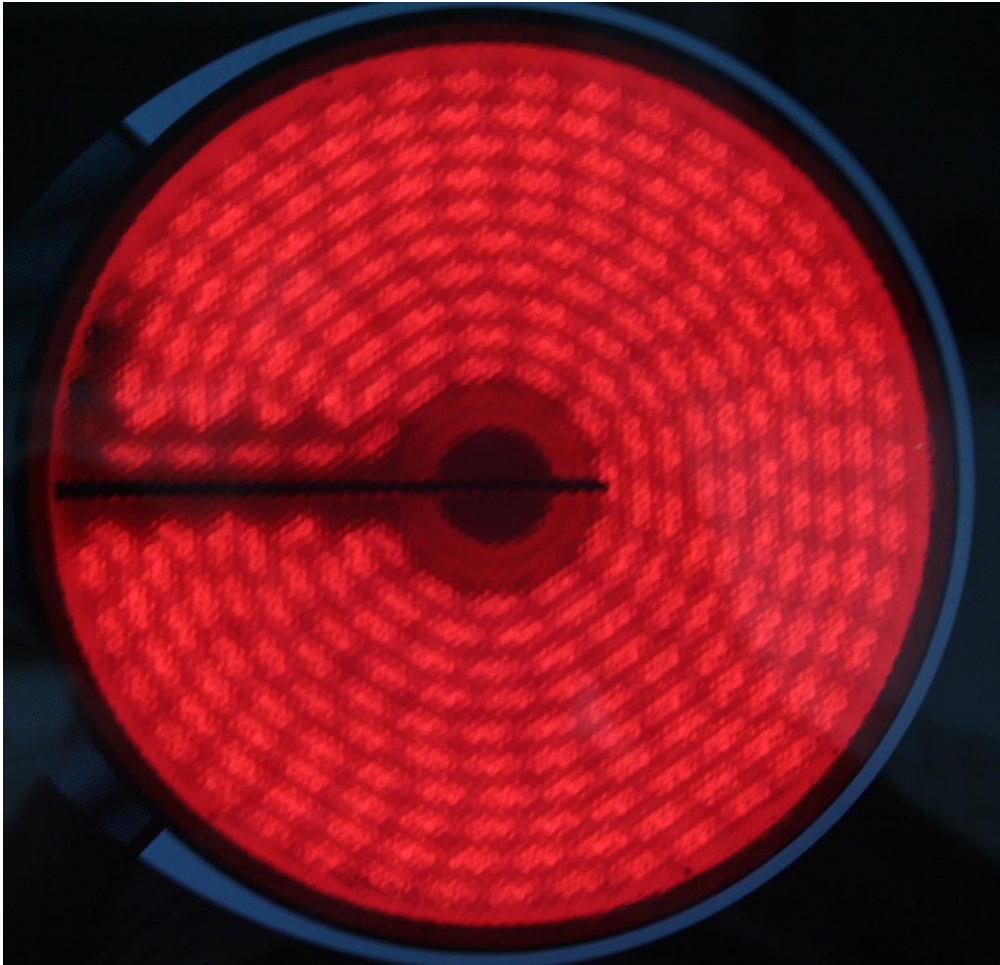
Foto pirni hõõgniidist

Veel üks foto pirni hõõgniidist

Elektripliidi küttekeha

Elektripliidi küttekehas on traat nagu hõõglambiski.

Ka seda traati kuumutatakse elektrivooluga.

Kuum vedelik kiirgab valgust

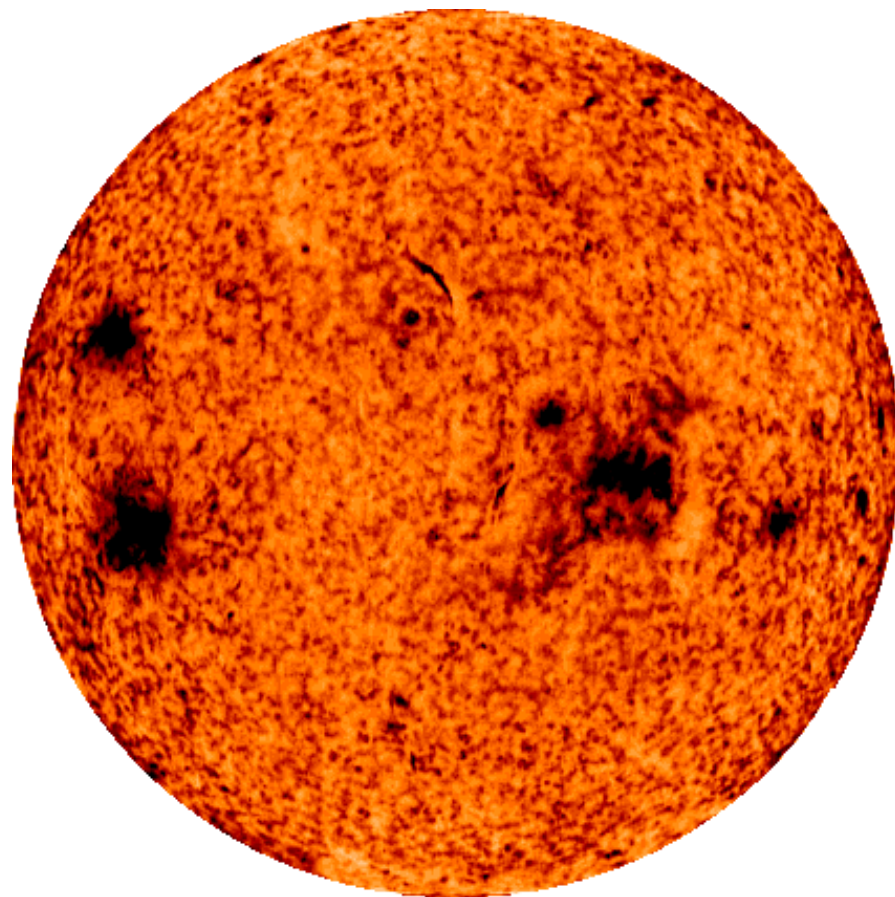
Vulkaanist voolab välja kuum laava

A lit candle with a bright flame against a dark background. The candle is yellow and the flame is bright orange and yellow. The background is dark, making the candle stand out.

II peatükk

Valgust kiirgab
kuum gaas

Päike

Päikese pinna
temperatuur on 6000 °C.

Päike on hõõguv gaasikera.

Päikeses toimub aatomituumade ühinemine.

Tuumade ühinemisest saadakse valguse kiirgamiseks vajalik energia.

Leek

Leegi alumises osas kiirgab sinakat valgust vesinik.

Leegi ülemises osas kiirgavad kollast valgust tahmaosakesed.

Lõke

Valgust kiirgab
kuum gaas ja
tahked lendavad
osakesed.

Välk

Välgus tekitab valgust
kuum hõõguv gaas.

III peatükk

Valgust kiirgab jahe gaas
elektrivoolu toimetel

Luminestsentslamp ehk luminofoorlamp

Luminofoorlambis kiirgab elavhõbeda aur ultravalgust.

Ultravalgus langeb lambi kestal olevale ainele -
luminofoorile.

Ultravalguse mõjul luminofoor nähtavat valgust.

Ainet, mis ultravalguse mõjul kiirgab nähtavat valgust
nimetatakse luminofooriks.

Luminofoorlamp on energiasäästlik.

Säästupirn on luminofoorlamp

Säästupirn on 6 korda
energiasäästlikum kui
hõõglamp.

Säästupirni tööiga on
pikem kui hõõglambil.

Põhjavaalgus ehk virmalised

Virmalised muudavad
polaaröö valgemaks

Virmalised kiirgavad sinakat, kahvatu-rohelist või punakat valgust.

Peamiselt kiirgab molekulaarne lämmastik ja atomaarne hapnik.

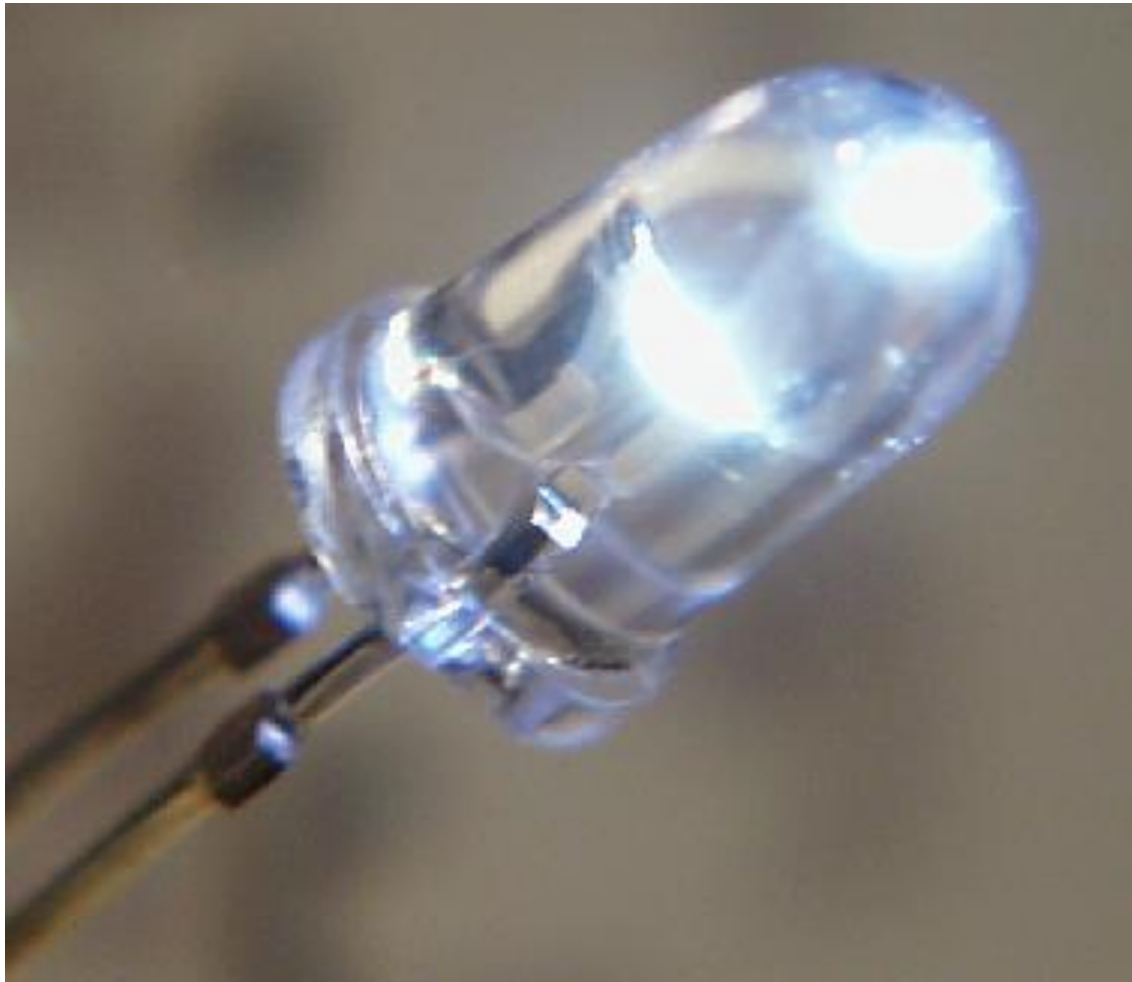

Virmalised ja komeet

IV peatükk

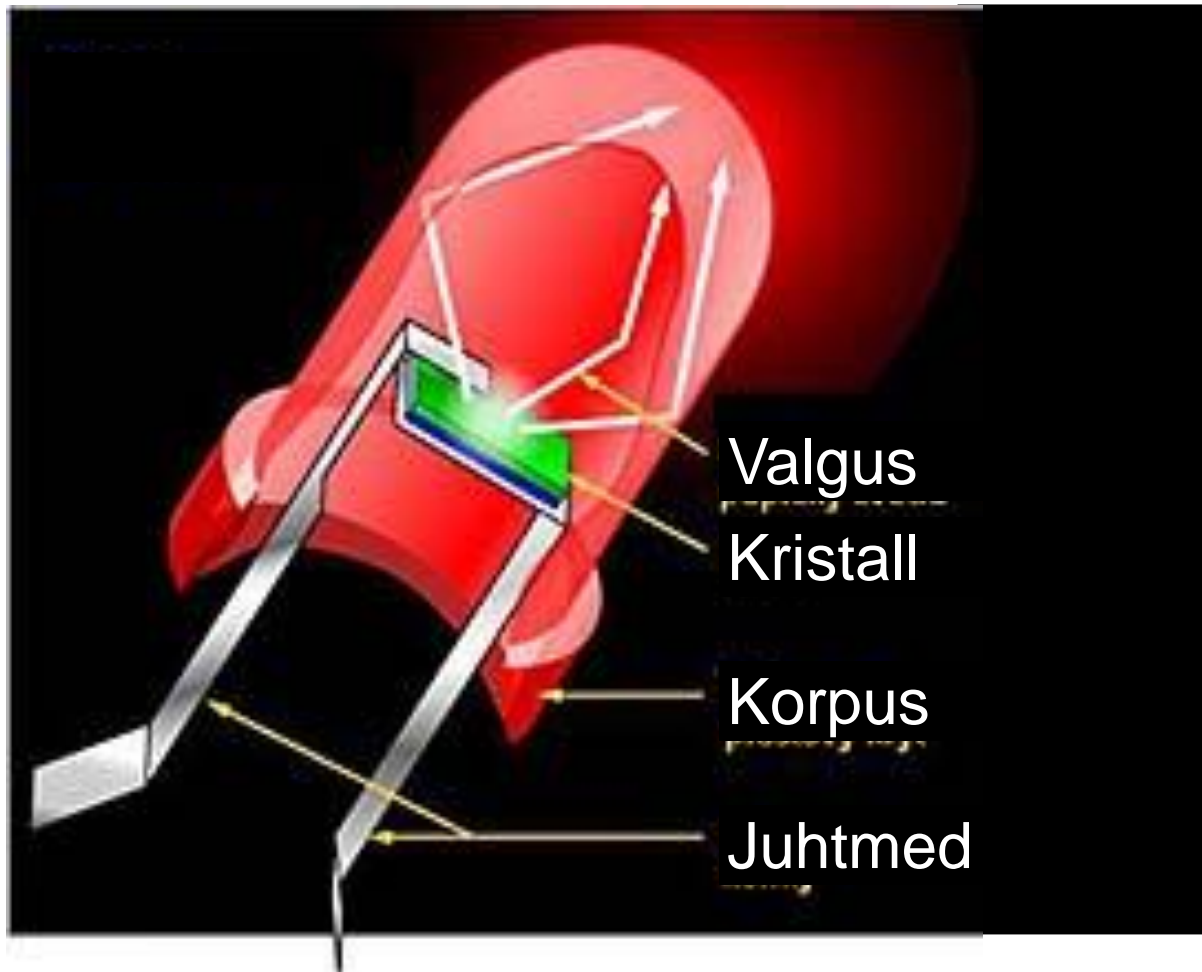
Valgust kiirgab kristall elektrivoolu
toimel

LED ehk valgusdiood

Valgusdioodi ehitus

Valgusdioodide kasutamine

V peatükk

Bioluminestsents

Helendavad elusolendid

Lõunamaa meredes elavad helendavad kalad.

Meil võib suvel kohata rohu sees näha helendavaid tulukesi. Need on jaanimardikad.

Metsas võib kohata helendavat haavakändu. Kõdunevas puidus elavad valgust kiirgavad bakterid.

Organismides tekitab valgust ainete muundumine.

Nähtust, kus organism tekitab valgust,

nimetatakse bioluminestsentsiks.

Bioluminestsentsil tekkiv valgus on nii nõrk, et selle nägemiseks peab ümbrus olema pime.

Jaanimardikas

Jaanimardikas
kasutab valgust
liigikaaslaste
ligimeelitamiseks.

Kokkuvõte

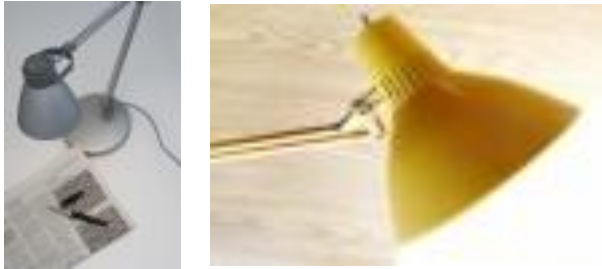
- Valgusallikad kiirgavad valgust.
- Valgusallikaid liigitatakse kuumadeks ja külmadeks.

Valgusallikaid, mille temperatuur on üle 600 °C, loetakse kuumadeks.

Valgusallikad, mille temperatuur on madal, nimetatakse külmadeks.

- Külmad valgusallikad on kuumadest energiasäästlikumad.

Milline peaks olema töökoha valgusti

- Selle valgus peab olema päikesevalguse sarnane.
- Valgus ei tohi vilkuda.
- Valgus peab olema piisavalt hele.
- Ei tohi jätta teravaid varje.
- Valgusallikast ei tohi valgus silma paista.